

Из Божићне посланице Васељенског патријарха Вартоломеја

У овогодишњој Божићној посланици Његова Светост Васељенски патријарх Вартоломеј упозорава на савремено ‘несторијанство’ које се подразумева под секуларизацијом и научношћу, и на нови облик ‘монофизитизма’ који је изражен тенденцијама да се демонизује тело и природни човек, пуританством и синдромом ‘чистоте’:

ВАРТОЛОМЕЈ,
по милости Божјој архиепископ Цариграда – Новог Рима и Васељенски
патријарх Пунини Цркве

Благодат, милост и мир од Спаситеља Христа Рођеног у Витлејему!
Поштована браћо и сестре и љубљена чеда у Господу,

Прослављамо Најсветијег и Свемилосрдног Бога што се и ове године удостојисмо да дочекамо празнични дан Божића, празник предвечног Сина и Оваплоћења Речи Божје „за нас и за наше спасење“.

„Вечном тајном“ и „великим чудом“ божанског Оваплоћења „велика рана“, наиме човечанство које седи у тами и сени смртној, претвара се у „децу светлости и дана“, док нам се отвара благословени пут обожавања по благодати. У богочовечанској тајни Цркве и њеним светим тајинствима Христос је рођен и добија облик у нашој души и постојању.

Максим Исповедник богословствује да је „Божја реч, иако рођена једном у телу, увек спремна да се духовно роди у онима који Га желе. Према томе, Он постаје Дете и изображава Себе у нама путем врлина; заиста, Он се открива до те мере да смо способни да Га примимо.“

Бог није апстрактна „идеја“, као што је бог философа, или неприступачни Бог, затворен у апсолутну трансценденцију. Он је „Емануил“, „Бог с нама“ (Мт 1,23), ближи нама него ми нама самима, „сроднији нама него ми сами себи“.

Вера у неприступачно и бесплотно божанство не преображава наш живот; не уклања поларизацију између материје и духа, нити премошћује јаз између неба и земље.

Оваплоћење Божанске Речи је откривење истине о Богу и човечанству, која спасава људски род од мрачних лавирината материјализма и антропомонизма, као и од идеализма и дуализма.

Црквена осуда несторијанства и монофизитства сигнализира одбацивање двеју ширих тенденције људске душе: с једне стране, претварање антропоцентризма у апсолутни, а са друге, идолизирање идеалистичког разумевања живота и истине, и обе су посебно раширене девијације у нашем времену.

Савремено „несторијанство“ је изражено као дух секуларизације, као научност и апсолутно давање предности утилитаристичком знању, као апсолутна аутономија економије, као самосвојна ароганција и атеизам, као „не-цивилизација“ индивидуализма и евдемонизма, као легализам и морализам, као „крај пристојности“ и идентификовање жртвене љубави и покајања са такозваним „моралом слабих“.

Исто тако, „монофизитизам“ је данас изражен тенденцијама демонизације тела и природног човека, пуританством и синдромима „чистоте“, неплодном

интровертном духовношћу и разним мистицизмима, занемаривањем интелекта, уметности и цивилизације, порицањем дијалога и одбацивањем разлика и, наводно, у име „једне и једине истине“, религијским фундаментализмом који се храни апсолутизмом и одбацивањем, док подстиче насиље и поделу.

Очигледно је да и несторијанско обожавање света и његова монофизитска демонизација препуштају свет и историју, цивилизацију и културу, силама „данашњег доба“, учвршћујући њихову аутономију и безизлазност.

Хришћанска вера је извесност нашег спасења од Бога љубави, који је из љубави узео нашу природу и повратио нам „обличје“ изгубљено грехопадом, чинећи нас достојним истинског живота у Његовом телу, Цркви.

Богочовечанска тајна се изражава у целини живота у Цркви. Оваплоћени Спаситељ је примио „тело Цркве“ и показао, „први и једини“, „истинитог човека, који је савршен због карактера и живота, као и свих других аспеката.”

Христова Црква је место „заједничког спасења“, „заједничке слободе“ и наде у „заједничко царство“. То је начин живљења истине која ослобађа, чија срж је изражавање истине у љубави. Ова љубав надилази границе пуке људске акције, јер њен извор и прототип лежи у божанском човекољубљу, које надилази људски разум. „У томе се показује љубав Божја према нама што је Бог Сина свога Јединороднога послао у свет са живимо Њиме. У томе је љубав, не што ми завољемо Бога, него што Он завоље нас ... Љубљени, кад овако Бог завоље нас, и ми смо дужни љубити јенди друге“ (1 Јн 4,9-11). Бог је присутан где год постоји љубав.

Та спасоносна истина мора бити изражена и на начин на који прослављамо Рођење нашег Спаситеља, који нас је посетио са висине. Овај празник је увек „пуноћа времена“, време самосазнања, благодарења за величину божанске љубави према човеку, сведочења истине о овој богочовечанској тајни и слободи у Христу.

Светковање оваплоћења Божанске Речи јесте чин борба против секуларизације, против разводњења празника и његовог претварања у „Божји без Христа“, као и против прослављања свога иметка, конзументства и таштине – доиста, против преношења светковања у свет пун друштвених тензија, преокрета и збрке вредности, насиља и неправде, где се „Исус дете“ поново суочава с неумољивим интересима многобројних, вишеструких сила.

...

Извор: Васељенска Патријаршија (са енглеског Радомир Ракић)